

NOVINY obce ZÁLESIE

www.obeczalesie.sk | ou@obeczalesie.sk | ročník IV. | 1/2020 | apríl 2020

Foto: Michal Zajaček

Pozn. red.: Pri distribúcii novín boli dodržané všetky hygienické opatrenia proti šíreniu nového koronavírusu.

Prihovor starostu

Vážení obyvatelia Zálesia,

všetkým by som vám rád poďakoval za rozumný prístup počas súčasnej pandemickej situácie. Teší ma, že väčšina z nás dodržiava nariadenia a sami prichádzate s návrhmi a nápadmi ako pomôcť druhým. Som rád, že v obci nemáme problém ani so samozvanými „protipandemickými hliadkami“, ale radšej sa navzájom ľudsky upozorníme ak napríklad druhý nemá ochranné rúško. Verím, že akýkoľvek arogantný prístup sa v našej obci v týchto chvíľach nevyškytne. Sme v tom všetci spolu.

V predstihu sme zvolali obecný krízový štáb a v spolupráci s poslancom Petrom Milkom, hasičmi, Červeným krížom a lekármi z obce sme prijali opatrenia, aby sme sa vyhlí zbytočnému šíreniu koronavírusu. Osvojili sme si nariadenia minulej aj súčasnej vlády a na štábe dohodli opatrenia v reáliách našej obce. Zatvorili sme materskú školu, kultúrny dom, bary i kaviarne. V snahe zabrániť šíreniu sme museli zrušiť i športové a kultúrne aktivity, kino, zasadnutia združení, rokovania zastupiteľstva aj upraviť stránkové hodiny obecného úradu. V týchto dňoch nemožno navštevovať ani bohoslužby. Dočasne bolo zatvorené i zberné miesto, od 1. apríla však môže byť podľa nariadenia vlády opäť otvorené. Mysleli sme aj vopred a pripravili opatrenia ak by sa situácia mala zhoršiť, čo si však nikto z nás nepraje.

S majiteľom potravín FIPE v Zálesí pravidelne komunikujem a spoločne sa snažíme nastaviť pravidlá tak, aby bolo riziko šírenia nákazy čo najmenšie. Predpisy však nie sú všetko. Záleží predovšetkým na vôli nás všetkých, ako poctivo ich budeme dodržiavať. Používaním ochranných prostriedkov chráni-

me nielen seba, ale aj druhých. Rešpektujme prosím usmernenia personálu, na ktorý je v tomto čase zvýšený tlak a tiež je už dosť vyčerpaný. Rozumnejšie je spraviť jeden väčší nákup, ako chodiť do obchodu každý deň.

V tomto období, kedy vyšlo slniečko a veľa ľudí trávi čas v prírode, vzniká problém na troch miestach v našej obci. A to sú cestička od ulice Pod gaštanmi smerom k štrkovisku Šutrovka, pri konci Starobystrickej ulice smerom k železnému mostu a na Korze. Aj v prírode je potrebné dodržiavať bezpečné vzdialenosti a používanie rúšok. V prípade ak vidíme, že na mieste sa zdržiava viacero osôb, tak sa mu radšej vyhnime. O reštaurácii pri Šutrovke, ktorá síce nepatrí do nášho katastra, ale navštevujú ju aj naši občania, radšej ani nepíšem. V tomto priestore sa väčšina predpisov vôbec nedodržiava. Rovnako sa neodporúča zdržiavať sa ani v Parku Zálesičko a tiež v parku pri obecnom úrade. Je nutné vyhybať sa stretnutiam viacerých ľudí aj v prírode. Nezodpovedných ľudí, ktorí nedodržiavajú karanténu, má zase na starosti polícia.

Chcel by som upriamiť pozornosť aj na donáškovú službu potravín a liekov pre nemobilných, seniorov a ľudí v karanténe. Služba je k dispozícii pre tých, ktorí nemajú iných blízkych v spoločnej domácnosti alebo obci. Podobne je to aj s distribúciou obedov pre seniorov. Vzhľadom na bezpečnosť vás a aj našich dobrovoľníkov je pripravená tak, aby sme obmedzili šírenie vírusu a nikoho neohrozili.

Všímam si aktivity všetkých dobrých ľudí. Denne nám zasielate správy s ponukou pomôcť. Ďakujem vám. Tým, ktorí pomoc ponúkli, by som rád odkázal, že v niektorých prípadoch ešte čakáme

ako sa priebeh pandémie vyvinie a kedy vašu pomoc budeme potrebovať. Ďakujem všetkým tým, ktorí šijete rúška, alebo ste pomohli s ochranným a dezinfekčným materiálom, či ponúkli pomoc pri prevádzke obchodu. Vďaka patrí aj zamestnancom obce, ktorí sú na očiach možno menej, no o to väčšie je ich pracovné nasadenie. Často spolu riešime problémy do neskorých večerných hodín a aj počas víkendov. Ďakujem a verím, že to spolu všetci zvládneme.

Niekoľko upozornení, pravidiel a informácií:

Aké pravidlá dodržiavať v obchode?

Do prevádzky potravín je možné vstúpiť len s rúškom, šálom alebo šatkou. Pri vstupe je potrebné si aplikovať na ruky dezinfekciu alebo použiť jednorazové rukavice a dodržiavať odstup najmenej dva metre od iných ľudí. Ďalšie z nariadení limituje počet osôb v prevádzke – je to jeden nakupujúci na 25 metroch štvorcových.

Pre seniorov sú vyhradené otváracie hodiny od 9:00 do 12:00 h.

Prímestské linky MHD Slovak Lines, ktoré jazdia cez Zálesie

Autobusy jazdia v upravenom režime. Podľa pokynov, nastupujte zadnými dverami v rúšku a neobradzujte prvých osem miest za vodičom. Lístok si kúpite cez aplikáciu Integrovaný dopravný systém v Bratislavskom kraji (IDS BK). Ak máte zakúpenú „električenku“, využívajte ju i naďalej.

Podozrenia na nákazu oznámte

V prípade podozrení na ochorenie Covid-19 kontaktujte lekára telefonicky. K dispozícii sú infolinky: a) **0917 222 682** – Úrad verejného zdravotníctva SR b) **0918 659 580** – Regionálny

úrad verejného zdravotníctva so sídlom Bratislave

Predpis liekov

Kontaktujte svojho lekára telefonicky. Ak váš ošetrojúci lekár nerozhodne inak, využite predpisovanie liekov cez e-recept.

Sledujte overené zdroje a nešírte podvodné správy

Štátne inštitúcie pravidelne informujú o všetkých nových nariadeniach, počte nakazených a miestach nákazy. Za vytvorenie a šírenie tzv. hoaxov, teda podvodných správ, hrozí páchatelom väzenie. Ich jediným cieľom je vyvolať paniku.

• Oficiálne zdroje informácií:

Weby: www.uvzs.sk; www.health.gov.sk; www.minv.sk; www.bratislavskykraj.sk/koronavirus

• Médiá:

Sledujte relevantné televízie, rozhlas, printové noviny a časopisy, spravodajské weby a online magazíny, ktoré sú na trhu dlhodobo. Tvorcov novovzniknutých internetových stránok, ktorých jediným cieľom je šíriť paniku a zverejňovať klamlivé informácie o víruse, môže v tomto období pribúdať.

• Z obecných zdrojov:

[Facebook.com/Obec Zálesie](https://www.facebook.com/Obec-Zalesie); www.obeczalesie.sk; Noviny obce Zálesie; e-mailový newsletter, ktorý zasiela obec; SMS rozhlas do vašich mobilov.

Kontrolujte seba i okolie

Býva spolu s vami v bytovke alebo vo vašom susedstve osamotená staršia osoba? Aj v rámci budovania lepších vzťahov sa zaujímate o jej zdravotný stav, alebo sa jej prípadne spýtajte, či jej nechýbajú základné potraviny či drogeria. Rovnako, ak bývate sami, pravidelne kontaktujte svoju rodinu alebo známych, aby ste dali najavo, že ste v poriadku.

Pozn. redakcie: Medzi písaním tohto textu, tlačou a distribúciou novín do vašich schránok mohli dôjsť k sprísneniu alebo uvoľneniu nariadení a k niektorým ďalším zmenám.

Marián Perger, starosta obce

DONÁŠKA pre nevládných a seniorov

Ak potrebujete pomoc s nákupom alebo poznáte takú osobu, prinášame formu dobrovoľníckej donáškovej pomoci. Donášku môžete využiť raz do týždňa od utorka 24. marca 2020, kedy budete mať možnosť každý UTOROK od 08:00 do 11:00 hod. telefonicky nahlásiť na tel.: **0944 978 818** (POZOR – iba v tento deň a tomto časovom rozmedzí), aké základné potraviny potrebujete nakúpiť (táto služba nezahŕňa nákup alkoholických nápojov). Táto služba slúži výhradne pre ľudí nevládných, seniorov, ľudí v karanténe a takých, ktorí nemajú inú pomoc. To znamená, že pre občanov, ktorí nemajú príbuzných alebo blízke osoby, ktoré by sa mohli o nich postarať.

AKO BUDE DONÁŠKA FUNGOVAŤ?

- Nahláste svoje nákupné požiadavky a taktiež (UPOZORNENIE – tovar sa nakupuje raz za týždeň) svoje meno, adresu a telefonický kontakt.
- Dobrovoľník obce následne podľa možnosti tovar rozdistribuuje (podľa telefonického dohody). Na základe pokladničného bloku mu občania nákup preplatia. Za samotný rozvoz sa neplatí.
- Z bezpečnostných a hygienických dôvodov žiadame občanov, aby počas preberania nákupu mali na sebe ochranné prostriedky (rúška, šatky, rukavice, ...) a to z dôvodu svojej vlastnej ochrany a ochrany dobrovoľníka.
- Ak túto zásadu nebude občan dodržiavať, môže dobrovoľník, v záujme svojej ochrany, takúto službu odmietnuť, prípadne dotknutého občana z možnosti využívať túto službu vyradiť.

Chceme ochrániť tých najrizikovejších, ktorými sú starší a nevládni občania a občania v povinnej karanténe. Zároveň Vás žiadame, aby ste túto službu nezneužívali!

Rozdiel klinických príznakov pre rôzne ochorenia:

Symptómy	Koronavírus	Prechladnutie	Chrípka
Teplota	často	zriedkavo	často
Kašeľ	často (suchý)	málo	často (suchý)
Sťažené dýchanie	občas	nie	nie
Bolesť v údoch	občas	často	často
Bolesť hlavy	občas	zriedkavo	často
Únava	občas	občas	často
Bolesť hrdla	občas	často	občas
Nádcha	zriedkavo	často	občas
Hnačka	zriedkavo	nie	občas (deti)
Kýchanie	nie	často	nie

Zmena miestnych daní a poplatkov prinesie do obce zlepšenie

Poslanci v minulom roku schválili dodatok č. 4/2019 k VZN o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady č. 4/2015. V tomto dodatku sa zvyšujú miestne dane a poplatok za komunálny odpad.

Návrh na zvýšenie daní a poplatkov bol spoločným návrhom starostu a poslancov obce. Obec má každým rokom vyššie náklady na svoju prevádzku a na služby, ktoré zabezpečuje. Výdavky obce tak každým rokom stúpajú, aj keď sa nič viditeľné nemení. Nová samospráva obce má okrem povinností a základných služieb občanom aj ambíciu začať riešiť roky neriešené problémy v obci, ako napríklad starostlivosť o zanedbaný majetok, či opravy miestnych komunikácií. Okrem toho by sme radi investovali aj do nových projektov. Aj toto je dôvodom, prečo sa poslanci so starostom rozhodli pre tento krok. Poďme si o tom povedať trochu viac.

Komunálny odpad

Obec v rámci odpadového hospodárstva musí hospodáriť vyrovnanane. Koľko peňazí vyberie na poplatku za odpad, toľko by mala aj platiť za služby, ktoré súvisia s odvozom odpadu. Bežný vývoz komunálneho odpadu, bio odpadu, separovaného odpadu, ale aj služby zberného dvora.

Porovnanie:

Rok	Príjem	Výdaj
2014	55 325 eur	52 120 eur
2015	57 639 eur	49 265 eur
2016	59 345 eur	55 920 eur
2017	60 615 eur	66 823 eur
2018	67 803 eur	82 585 eur
2019	73 449 eur	97 347 eur

V tabuľke sú za roky 2014-2016 sumy na nákladoch obce nižšie ako na príjme. To preto, lebo v týchto rokoch sme vo výdajoch nemali započítané kompletne náklady na mzdy pracovníkov zberného dvora. Z tabuľky je zrejmé, že obec dlhodobo dopláca z vlastných zdrojov na náklady, ktoré má obec s odpadovým hospodárstvom.

Ďalším dôležitým faktorom je, že zberný dvor slúžil dlhé roky skôr ako smetisko, ktoré využívalo okrem našich občanov aj široké okolie. Zmena, ktorá v týchto dňoch nastala, je krok vpred. Aj keď občania to pocítia na prísnejších pravidlách a nemožnosti odovzdať všetok odpad ako predtým, ako napríklad zelenú hmotu. Tým pozitívom bude optimalizácia nákladov na zberný dvor, čo v konečnom dôsledku môže zmierňovať aj každoročné zvyšovanie nákladov na odvoz odpadu a skládovanie, čomu sa obec nemá ako vyhnúť. Je veľmi dôležité naučiť občanov čo najlepšej separácii odpadu, aby komunálneho ubúdalo, pretože inak budeme nútení neustále poplatky zvyšovať, a to nie je našim cieľom.

Miestne dane

Náklady obce každým rokom stúpajú. Obec dostáva veľa nových povinností, ktoré musí plniť. Nemalú mieru na zvýšení nákladov tvoria aj mzdy, ktoré za posledné dva roky stúpili pre všetkých zamestnancov obce zo zákona. Na druhej strane, aj príjmy obce posledné roky stúpili, a tak hospodárime každý rok s miernym prebytkom, čo je veľmi dobre. Rozpočet obce je živý organizmus, narodí sa vždy na začiatku roka a končí

jeho záverom.

Obec potrebuje aj rezervu pre nepredvídateľné situácie. Cieľom je mať vyrovnaný rozpočet, ktorý okrem bežnej prevádzky a základných služieb občanom dokáže zabezpečiť aj rozvoj.

Taktiež by sme radi naďalej podporovali aktívne občianske združenia v obci, ktoré zabezpečujú všetky športové a kultúrne aktivity v našej obci. V minulom roku nás pribrzdila exekúcia, ale tento rok, by sme sa radi pohli vpred, a preto sme naplánovali do rozpočtu aj niekoľko rozvojových položiek. Toto sme mohli urobiť aj vďaka tomu, že sme pristúpili, tak ako veľa iných obcí, k zvýšeniu miestnych daní. Celkovo by malo navýšenie obci priniesť cca 50 000 eur ročne. Samozrejme, to závisí aj od riadneho výberu daní, ktorý sa od minulého roka zlepšuje. Pre tento rok poslanci v rozpočte naplánovali na opravy zanedbaných elektroinštalácií 15 000 eur, na vybudovanie nového zberného miesta 8 000 eur, kamerový systém 9 050 eur, verejnú wifi 2 000 eur, zlepšenie stravovania pre seniorov 3 750 eur, opravu komunikácií 30 000 eur, dopravné značenie 10 000 eur, projekt kanalizácie 14 000 eur a dotáciu na cesty 24 000 eur.

Okrem týchto projektov pracuje obec aj na ďalších. Či už je to rozpracovaná cyklotrasa do Ivanky pri Dunaji, alebo vznikajúci projekt základnej školy. Poslanci veria, že tento rok sa naplánované veci podaria a občania budú sami vidieť, že sa veci zlepšujú.

Martina Dobrovodská, poslanc OZ a predseda finančnej komisie

Poznámka autora:

Tento článok bol napísaný v čase, kedy Slovensko nečelilo pandémie koronavírus. V dnešných dňoch je však na Slovensku situácia, ktorá pravdepodobne veľmi ovplyvní aj financie obce. Najvyšší príjem rozpočtu tvorí výber daní z príjmu fyzických osôb. Keďže na Slovensku sa zatvárajú spoločnosti, a ľudia nebudú pracovať, výber daní bude pravdepodobne tento rok nižší, ako sa predpokladalo. Keďže nevieme koľko nakoniec dostaneme peňazí do rozpočtu, musíme rozpočet prehodnotiť a posunúť realizáciu jednotlivých projektov.

Viete na čo slúži BALÍKOBX?

BALÍKOBX, je automatizované zariadenie Slovenskej pošty, ktoré umožňuje poslať alebo prebrať zásielky v ktoromkoľvek dennom čase bez ohľadu na víkendy a sviatky. Je vybavený dotykovou obrazovkou a platobným terminálom pre bezpečné a pohodlné platby kartou. Využívať balíkobox môžete niekoľko mesiacov už aj v Zálesí.

Zákazníkom umožňuje flexibilitu pri preberaní, odosielaní alebo uložení zásielok – 24 hodín denne, sedem dní v týždni. V čase súčasných mimoriadnych karanténnych opatrení je výhodou BALÍKOBXU najmä manipulácia so zásielkami bez osobného kontaktu.

Balíkobox nájdete v Zálesí na Malinovskej ulici 54 pri kultúrnom dome. Môžete si tak vyzdvihnúť alebo poslať svoj balík jednoducho, pohodlne a v čase, ktorý vám najviac vyhovuje. Pri objednávaní

z e-shopu si vyberiete doručenie do vybraného BALÍKOBXU. Na e-shope ho vo väčšine prípadov nájdete v kolónke „Balík na poštu“. Potom vám už len príde SMS o uložení vášho tovaru v BALÍKOBXE, kde na vás počká aj tri dni. V prípade balíka na dobierku dostanete aj informáciu o sume,

BALÍKOBX Zálesie, Malinovská 54

ktorú je potrebné zaplatiť platobnou kartou. A ak aj trojdňovú lehotu nestihnete, balík vás počká na najbližšej pošte. Pri vyzdvihnutí zásielky zadáte do BALÍKOBXU kód z SMS. Následne, ak je to potrebné, zaplatíte platobnou

kartou. Potom sa otvorí jeden priechodok/box a môžete si zobrať váš balík. Je to teda vhodný spôsob doručovania/odosielania balíkov aj pre zamestnaných ľudí, ktorí nestíhajú stránkové hodiny na pošte, resp. nemôžu čakať kuriéra.

Výhody BALÍKOBXU

- zásielku si prevezmete kedykoľvek počas dňa
- manipulácia so zásielkami bez osobného kontaktu
- dobierku môžete uhradiť aj platobnou kartou
- už sa nemusíte obávať, že vás kuriér nezastihne
- o pripravenej zásielke vás informujú v SMS alebo mailom
- zostanete v anonymite, nakoľko registrácia nie je potrebná.

Mária Zemanová, šéfredaktorka

V Zálesí bola pri voľbách opäť nadpriemerná účasť

Termín konania týchto parlamentných volieb bol symbolický z viacerých hľadísk. 29. február nesymbolizoval len prestupný rok, pripomenuli sme si aj 100. výročie volebného práva žien na našom území.

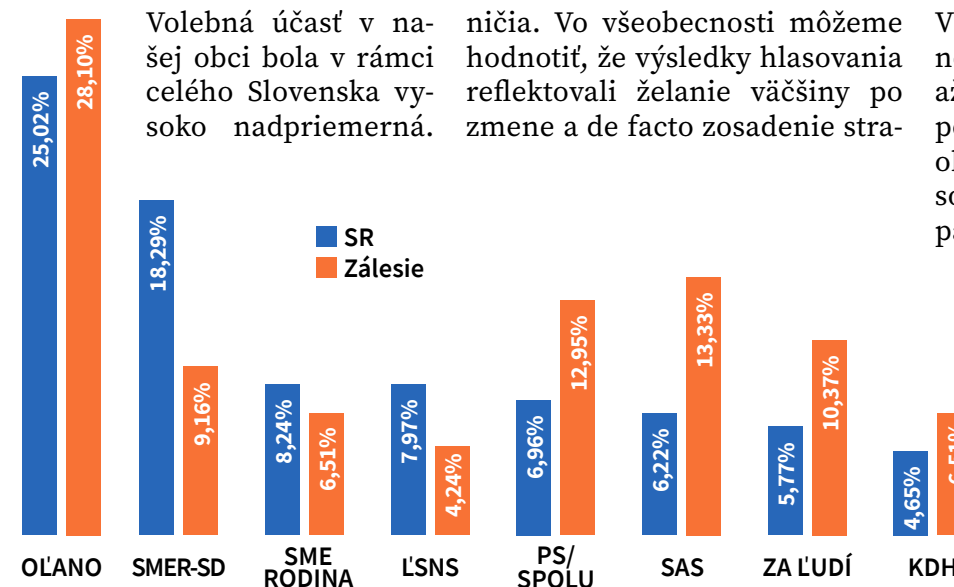
Volebná účasť v našej obci bola v rámci celého Slovenska vysoko nadpriemerná.

Z celkového počtu 1619 sa volieb vo vytvorených dvoch volebných okrskoch zúčastnilo 1328 oprávnených voličov, 82,02 % vs. celoštátny priemer 65,83 %. Dvadsať našich spoluobčanov využilo v Zálesí možnosť voliť zo zahraničia. Vo všeobecnosti môžeme hodnotiť, že výsledky hlasovania reflektovali želanie väčšiny po zmene a de facto zosadenie stra-

ny Smer-SD. Volebné víťazstvo, podobne ako v celoslovenskom meradle, dosiahla doposiaľ opozičná pravicovo-konzervatívna strana OĽANO, ktorá v našej obci získala 28 % platných hlasov.

V oboch volebných okrskoch členovia komisií spočítavali hlasy až do piatej rána. Z celkového počtu 1328 hlasovacích obálok obe komisie vyradili osem hlasov pre ich neplatnosť. Išlo o prípady, kedy boli v obálke viaceré hlasovacie lístky. Celkovo však možno označiť priebeh parlamentných volieb 2020 v Zálesí za pokojný a bez vážnych rušivých momentov.

Mária Zemanová, šéfredaktorka

Porovnanie celoštátnych výsledkov volieb zo dňa 29.2.2020 voči výsledkom v obci Zálesie. (Zdroj: ZN)

O hnedé nádoby je vysoký záujem. Čo do nich triediť, a akú si vybrať?

So začínajúcim jarným obdobím čoraz viac vychádzame nielen do voľnej prírody, ale aj do záhrad. Striháme stromy, pripravujeme záhony na jarnú výsadbu, vyhrabujeme suchú trávu či presádzame kvety. Aj pri vymenovaných aktivitách vzniká odpad – takzvaný biologicky rozložiteľný odpad. Bioodpad nie je žiaden nový terminus technicus. Tvorili sme ho vždy, je súčasťou našich kuchýň, pivníc, špájz aj záhrad. Zmenilo sa len narábanie s ním. Smeroval domácim zvieratám, na „hnoj“, či do kompostovača, ktorý býval kedysi bežnou súčasťou záhrad a znova sa do nich navracia. Alternatívnu

Jeden z typov kompostéra

kompostérov sa stali aj tzv. bionádoby. Podľa internetového portálu Euraactiv tvorí bioodpad najväčšiu zložku komunálneho odpadu na Slovensku. Keďže nevzniká len v záhradách, ale napríklad aj priamo pri príprave alebo po konzumácii jedál, jeho vývoz je zahrnutý v poplatkoch za vývoz komunálneho odpadu. Ak sa pýtate, prečo separovať ešte aj bioodpad, ak ho môžem jednoducho „vyhodiť do komunálu“, dôvody si vysvetlíme nižšie.

Dvojkomorové nádoby eliminujú zápach

V Zálesí funguje vývoz bioodpadu efektívne už niekoľko rokov, vyváža sa každé dva týždne. O hnedé nádoby je podľa pracovníčky obecného úradu Silvie Seleckej stály záujem, no potvrdila, že po zásobách, ktorými obec dispono-

vala počas zimných mesiacov, bol enormný dopyt najmä v marci, kedy ich aj vypredali a objednali nové. Zároveň podotkla, že smetné nádoby, ktoré ponúkala obec, by označila za síce drahšie, ale kvalitnejšie.

„Šetrenie sa pri bionádobách nie vždy vypláca. Často sa stáva, že plast, z ktorého sú v reťazcoch dostupné nádoby vyrobené, je tenký a nádoba sa už pri prvom styku so smetiarskym autom nalomí,“ vysvetlila s tým, že obec zakúpila nádoby, ktoré sú odvetrávané a majú dvojkomorový systém, ktorý všetky typy nádob nemajú. Tekutina, ktorá vznikne pri hnití odpadu

sa uloží v spodnej časti nádoby, a tuhá suchá zložka sa zachytí na site. Vhodný odpad by tak nemal zapáchať, no veľa závisí aj od toho, čo vyhadzujete.

S predajom bionádoby je potrebné si podrobne naštudovať, ako sa ňou zaobchádzať, a najmä, čo do nej vhadzovať. Pracovná skupina, ktorá sa v našej obci aktívne venuje tematike odpadu, odporúča sa vždy zamyslieť nad tým, aké množstvo konkrétneho smetia do nádoby vyhodíte. Podľa jednotlivých členov je užitočné zmiešavať suché zložky s mokkými. Zároveň pre vás pripravili rady, ktoré vám na začiatku môžu pomôcť.

Ako správne triediť biosmeti

Do bionádoby patria: surové šupy zo zeleniny či ovocia; kávové a čajové vrecká s papierovým obalom; trhacie papierové kuchynské utierky v prípade, že nie sú znečis-

tené od živočíšnych zvyškov, jedlého oleja alebo použité po smrkani; škrupiny z vajec, listy a škrupiny z orechov v obmedzenom množstve; suché listy, korene či hlinu z kvetov po presádzaní; nezafarbené papierové vrecko, či natrhané kusy z krabice od pizze, recyklované obaly z vajčiek a rolky z toaletného papiera; piliny, mladá burina a nadrobno posekané konáre; trus domáceho zajaca, morčata, sliepky; popol z dreva po kúrení v kozube alebo kachliach.

Do bionádoby nepatrí: živočíšne produkty, oleje, či zvyšky z varených jedál – ani varené, ani dusené; suchý chlieb – darujte ho susedom, ktorí majú zajace alebo sliepky; vlasy, chlpy, vata, trus mäsožravých zvierat.

Ako si zaobstaráť a využívať bionádoby krok po kroku

Krok prvý: V čase úradných hodín si môžete bionádoby zakúpiť na Obecnom úrade v Zálesí, ak sú dostupné. O dostupnosti obec informuje na webe obce, Facebooku a v obecných SMS.

Krok druhý: Overte si, či ste prihlásení na vývoz smetí, a či ste uhradili poplatok za vývoz komunálneho odpadu pre aktuálny kalendárny rok. Vývoz bioodpadu je zahrnutý v sume za komunálny odpad, čiže okrem zakúpenia nádoby neplatíte viac za nič.

Krok tretí: Pracovníci OÚ vám vydajú nálepku, ktorou dáte na známosť pracovníkom odpadovej spoločnosti, že ste poplatok riadne uhradili a nádobu vám majú vyprázdniť.

Krok štvrtý: Nálepku nalepte na viditeľné predpísané miesto na vašej bionádobe.

Krok piaty: V čase vývozu odpadu vyložte nádobu na miesto viditeľné pre pracovníkov odpadových spoločností.

Krok šiesty: Informujte sa o pravidelnosti, zimnej prestávke a nových usmerneniach o vývoze odpadu na obecných informačných kanáloch.

Triediť bioodpad môžu i ľudia v bytovkách

Kompostovače, bionádoby či vermikompostéry dnes nie sú záležitosťou len rodinných domov. Založiť si menší kompost alebo zakúpiť bionádoby môžete aj v prípade, že bývate v byte. Skúste sa však najskôr poradiť so susedmi. Ak máte nádobu kam uložiť, nie je potrebné, aby mal každý byt samostatnú. Štvorčlennej susedskej bunke postačí i jedna nádoba, odpad sa totiž vyváža počas jarných, letných a jesenných mesiacov každé dva

týždne.

A teraz si môžeme odpovedať na otázku v úvode textu. Na čo vlastne triediť ešte aj bioodpad ak ho môžem vyhodiť do komunálneho odpadu? Pre odpoveď netreba chodiť ďaleko. Tak ako papier, plasty, kovy, tetrapak, aj bioodpad je dnes možné zhodnotiť. Spracovateľské firmy ho môžu zužitkovať viacerými spôsobmi. Bioodpad totiž smeruje na veľké kompostovisko, kde zreje na kvalitný humus, ktorý sa navráti do prírody späť vo forme hnojiva. Iné spoločnosti,

ktoré realizujú bioplynové stanice, z neho zase dokážu vytvoriť masu na vykurovanie.

Život na dedine má v tomto smere mnoho výhod. Ak disponujete na pozemku kúskom miesta, nemusíte si nutne zabezpečiť bionádoby. Založte si vlastný kompostér a vytvorte si kvalitné hnojivo sami. Nemusíte nakupovať v obchodných domoch balené. Nielenže tým zlepšíte kvalitu vašej pôdy, ale tiež ušetríte.

Henrieta Mihalková
a kolektív

Máme nové zberné miesto na triedený odpad

Na začiatku marca Obec Zálesie oficiálne otvorila nové zberné miesto na triedený odpad, ktoré sa nachádza na Družstevnej pri vstupe do bývalého areálu poľnohospodárskeho družstva po pravej strane. Ako informoval obecný úrad (OÚ), s novým miestom pribudlo aj niekoľko organizačných pokynov. Pre aktuálnu epidemiologickú situáciu môže byť zberné miesto po dočasnom zatvorení opäť od 1. apríla otvorené.

Ako OÚ v letákoch informoval, kľúčom k nižším poplatkom za vývoz smetí je i správne nakladanie s odpadom, a preto pristúpil k prísnejším prevádzkovým pravidlám. Po novom na zberné miesto už nie je možné vyviezť biologicky rozložiteľný odpad. Na vývoz bioodpadu, ktorý sa začal 3. marca, je možné zabezpečiť si hnedú nádobu s dvojtýždenným vývo-

zom. Alternatívou je i domáci kompostér, pripomína obec. V prípade, že majú občania väčšie množstvo zeleného odpadu, konárov, tují, je ich možné vyviezť do veľkých kompostární, ako je napríklad Kompostáreň Bernolákovo na Seneckej ceste.

Po ukončení epidemiologických opatrení bude nové zberné miesto prístupné v otváracích hodinách v pondelok a stredu od 14:00 – 18:00 h. a v sobotu od 10:00 – 18:00 h. počas mesiacov marec až október. V období od novembra do februára v sobotu od 10:00 – 15:00 h.

K otvoreniu nového zberného miesta bola obec nútená pristúpiť po tom, ako sa začala plánovaná výstavba v priestore bývalého zberného miesta a majiteľ obmedzil možnosť vývozu.

Henrieta Mihalková a Mária Zemanová

Recyklačné symboly

PLASTY		KOVY		SKLO		PAPIER	
Polyetylén tereftalát		Železo		Bezfarebné sklo		Vlnitá lepenka	
Polyetylén vysokej hustoty		Hliník		Zelené sklo		Hladká lepenka	
Polyetylén nízkej hustoty		VKM - Nápojové kartóny TetraPak, PuroPak		Hnedé sklo		Papier	
Polypropylén		Papier a lepenka / plasty (PurePak)		Kovové obaly aj do vriec na plasty			
Polystyrén		Papier a lepenka / plasty / hliník (TetraPak)		Od 1. januára 2020 je možné, na základe vyjadrenia predstaviteľov spoločnosti AVE SK, do vriec na plasty okrem tetrapakov dávať aj kovový odpad (kovové obaly, konzervy, alobal, nápojové plechovky).			

CHCETE MAŤ TIETO INFORMÁCIE STÁLE NA OČIACH? VYBERTE SI DVOJHÁROK Z NOVÍN

Detailný zoznam odoberaných odpadov na zbernom mieste Zálesie

1	PAPIER A LEPENKA		<p>noviny, časopisy, knihy, zošity, telefónne zoznamy, kancelársky papier, baliaci papier, reklamné letáky, kartóny</p>	<p>voskový a impregnovaný papier, mokrý, mastný a inak znečistený papier, plienky, kuchynské utierky, vreckovky, obaly z vajčiek, roľky z toaletného papiera, účtenky z registračnej pokladnice, darčekový papier a tašky</p>
<p>POKYNY: Papier, najmä kartóny a krabice veľkých rozmerov je potrebné rozrezať a stlačiť na menšie kusy.</p>				
2	PLASTY		<p>PET fľaše od nápojov - biele aj farebné, čisté plastové obaly od saponátov, šampónov, tekutých mydiel a pod., rastlinných olejov, potravín, destilovanej vody. (Obaly sú označené v spodnej časti skratkami HD-PE, PE-HD, PE, PP, PET) TetraPaky a PurePaky (viacvrstvové kombinované materiály) - ide väčšinou o nápojové obaly z mlieka, smotany, džúsov, paradajkového pretlaku a pod., bublinková fólia, plastové tašky a mikroténové vrecká, plastové obaly od liekov (bez liekov, nekombinované s hliníkom či iným materiálom)</p>	<p>plastové obaly od nebezpečných látok, ktoré obsahovali motorové oleje, chemikálie, farbivá, linoleum, molitan, plastové obaly znečistené zvyškami potravín, ropnými látkami, polystyrénové tácky od mäsa, mäsových výrobkov a syrov, jednorazové poháre na nápoje („to go“), termoobaly z jedla, mäkké vrecúška potiahnuté na vnútornej strane kovom (napr. z kávy, zemiakových lupienkov, niektorých druhov obľátok), plastové obaly od liekov potiahnuté hliníkovou fóliou, tuby od zubnej pasty v kombinácii s kovom, zubné kefky, celofán (priesvitná fólia z celulózy), guma, káble, hadice, plexisklo, autoplasty, žalúzie, bazény a nafukovacie bazéniky, fólie zo stavieb, tvrdené plasty ako sú plastové stoličky, stoly, detské hračky, „odrážadlá“ polystyrén - odovzdáva sa do špeciálnych vriec (Big Bagov)</p>
<p>POKYNY: Všetky odpady je nevyhnutné poriadne stlačiť a očistiť.</p>				
3	SKLO		<p>nevrátne obaly zo skla, sklenené nádoby, sklenené črepy, akváriá, terária</p>	<p>autosklo, bezpečnostné sklo, drôtené sklo, porcelán, keramika, zrkadlá, TV obrazovky, žiarovky, žiarivky</p>
<p>POKYNY: Uzatvárateľné nádoby sa odovzdávajú bez vrchnákov a obsahu.</p>				
4	KOVY		<p>kovové obaly, konzervy, kovové výrobky a súčiastky, alobal, nápojové plechovky, alobalové a hliníkové časti obalov, sťahovacie časti z jogurtov, hliníkové nádoby z čajových sviečok, malé kovové predmety vzácne kovy, zmiešané kovy</p>	<p>kovové obaly kombinované s iným materiálom, obaly znečistené zvyškami potravín, voskom a pod.</p>
5	ELEKTRO ODPAD		<p>televízory, rádiá, videá, diskmany, počítačová, kancelárska a telekomunikačná technika, digitálne hodinky, gameboje/herné konzoly, variče, ohrievače, kávovary, práčky, chladničky, mikrovlnky, elektromotory ručné elektrické náradie a pod., žiarovky, žiarivky, svietidlá</p>	
6	TEXTIL A ŠATSTVO		<p>textil, šatstvo, nenositelné/nepoužiteľné aj nositeľné/použiteľné (šatstvo, odevy, prikrývky, deky, posteľná bielizeň, obuv, čiapky, šále, šatky, rukavice, plyšové hračky, ...), čisté, suché</p>	<p>koberce, poťahy</p>
<p>POKYNY: EKOCHARITA - iba oblečenie vhodné na ďalšie použitie. Umiestnenie kontajnerov EKOCHARITA: Cintorínska ul. (za cintorínom), Domky (na konci ulice), Zberné miesto Zálesie, Terchovská ul. (pri MŠ). Umiestnenie kontajnerov Humana: Cintorínska ul. (za cintorínom).</p>				

7	JEDLÉ OLEJE A TUKY		<p>jedlé oleje a tuky</p>	<p>motorový olej</p>
8	BATÉRIE A AKUMULÁTORY		<p>batérie a akumulátory autobatérie</p>	
<p>POKYNY: Drobné batérie a akumulátory je možné odovzdať aj na OÚ Zálesie.</p>				
9	POLYSTYRÉN		<p>čistý polystyrén, ktorý nie je znečistený od malty, farbív a pod.</p>	<p>znečistený polystyrén</p>
<p>POKYNY: Veľké kusy je potrebné rozrezať na menšie.</p>				
10	DROBNÝ STAVEBNÝ ODPAD (spoplatnené)		<p>odpad z drobných udržiavacích prác (napr. výmena obkladov v kúpeľni, výmena umývadla, WC) keramika, zrkadlá</p>	<p>stavebný odpad pri výstavbe / prestavbe rodinného domu</p>
<p>POKYNY: Max. 200 kg ročne na poplatníka. Pri výstavbe, prestavbe, prístavbe je stavebník povinný stavebný odpad zo staveniska odviezť na vlastné náklady (napr. prenájmom kontajnera a jeho vývozom, NIE však na ZM Zálesie).</p>				
11	OBJEMOVÝ ODPAD (2-krát do roka)		<p>domový komunálny odpad veľkých rozmerov (staré koberce, matrace, rôzny nábytok - skrine, sedačky, stoly, stoličky, okná a pod.</p>	<p>stavebný odpad, zemina, kamenivo, pneumatiky z automobilov, nebezpečný odpad (farby, riedidlá, rozpúšťadlá)</p>
<p>POKYNY: Všetky kusy nábytku, pri ktorých je to možné, musia byť ROZLOŽENÉ NA DOSKY A DIELY tak, aby zaberali čo najmenší priestor. Termín, čas a miesto pristavenia kontajnerov určuje obec a oznamuje ich občanom v časovom predstihu písomne listovou formou - vhodným do schránky a na webovej stránke obce.</p>				
12	FARBY, ROZPÚŠŤADLÁ, LEPIDLÁ, HNOJIVÁ A INÉ TEKUTÉ NEBEZPEČNÉ ODPADY (2-krát do roka)		<p>rozpúšťadlá, farby, pesticídy, lepidlá, tekuté hnojivá, živice, motorové oleje</p>	
<p>POKYNY: Termín, čas a miesto pristavenia kontajnerov určuje obec a oznamuje ich občanom v časovom predstihu písomne listovou formou - vhodným do schránky a na webovej stránke obce.</p>				
13	OREZY, KONÁRE, TUJE (2-krát do roka)		<p>orezy, konáre, tuje, kríky</p>	<p>veľké hrubé korene</p>
<p>POKYNY: Veľké kusy stromov, kríkov a haluzí je potrebné odovzdávať porezané na menšie max. 1 meter dlhé a max. 10 cm hrubé kusy. Termín, čas a miesto pristavenia kontajnerov určuje obec a oznamuje ich občanom v časovom predstihu písomne listovou formou - vhodným do schránky a na webovej stránke obce. Nie je určené pre veľké objemy.</p>				
14	TVRDENÉ PLASTY		<p>plastové stoličky, stoly, detské hračky, „odrážadlá“</p>	
<p>POKYNY: Nie je určené pre veľké objemy.</p>				

Kalendár vývozu všetkých odpadov v obci Zálesie na rok 2020

	PO	UT	ST	ŠT	PI	SO	NE	týž.
JANUÁR			1	2	3	4	5	1
	6	7	8	9	10	11	12	2
	13	14	15	16	17	18	19	3
	20	21	22	23	24	25	26	4
	27	28	29	30	31			5
FEBRUÁR					1	2		5
	3	4	5	6	7	8	9	6
	10	11	12	13	14	15	16	7
	17	18	19	20	21	22	23	8
	24	25	26	27	28	29		9
MAREC						1		9
	2	3	4	5	6	7	8	10
	9	10	11	12	13	14	15	11
	16	17	18	19	20	21	22	12
	23	24	25	26	27	28	29	13
APRÍL	30	31						14
			1	2	3	4	5	14
	6	7	8	9	10	11	12	15
	13	14	15	16	17	18	19	16
	20	21	22	23	24	25	26	17
MÁJ	27	28	29	30				18
				1	2	3		18
	4	5	6	7	8	9	10	19
	11	12	13	14	15	16	17	20
	18	19	20	21	22	23	24	21
JÚN	25	26	27	28	29	30	31	22
	1	2	3	4	5	6	7	23
	8	9	10	11	12	13	14	24
	15	16	17	18	19	20	21	25
	22	23	24	25	26	27	28	26
JÚL	29	30						27
								27
	6	7	8	9	10	11	12	28
	13	14	15	16	17	18	19	29
	20	21	22	23	24	25	26	30
AUGUST	27	28	29	30	31			31
						1	2	31
	3	4	5	6	7	8	9	32
	10	11	12	13	14	15	16	33
	17	18	19	20	21	22	23	34
SEPTEMBER	24	25	26	27	28	29	30	35
	31							36
		1	2	3	4	5	6	36
	7	8	9	10	11	12	13	37
	14	15	16	17	18	19	20	38
OKTÓBER	21	22	23	24	25	26	27	39
	28	29	30					40
				1	2	3	4	40
	5	6	7	8	9	10	11	41
	12	13	14	15	16	17	18	42
NOVEMBER	19	20	21	22	23	24	25	43
	26	27	28	29	30	31		44
							1	44
	2	3	4	5	6	7	8	45
	9	10	11	12	13	14	15	46
DECEMBER	16	17	18	19	20	21	22	47
	23	24	25	26	27	28	29	48
	30							49
		1	2	3	4	5	6	49
	7	8	9	10	11	12	13	50
DECEMBER	14	15	16	17	18	19	20	51
	21	22	23	24	25	26	27	52
	28	29	30	31				53

	PLASTY
	PAPIER
	BIO ODPAD
	KOMUNÁLNY ODPAD - TÝŽDENNÝ CYKLUS - PÁRNY AJ NEPÁRNY TÝŽDEŇ
	KOMUNÁLNY ODPAD - DVOJTÝŽDENNÝ CYKLUS - LEN NEPÁRNY TÝŽDEŇ

Zálesie navštívil arcibiskup. Od posvätenia kostola uplynulo päť rokov

Pri príležitosti piateho výročia posvätenia kostola Najsvätejšej trojice celebrol bratislavský metropolit monsignor Stanislav Zvolenský v decembri v Zálesí slávnostnú svätú omšu.

Ako uviedol predseda občianskeho združenia Spirituale Michal Cibira, aj napriek pracovného dňa, prišlo na bohoslužbu množstvo veriacich. „Bolo to síce len piate výročie, no význam malo veľký. Samotná výstavba kostola bola pre takú malú obec,

akou je Zálesie, dôležitou udalosťou a zapísala sa nezmazateľne do jej dejín. Otcovi arcibiskupovi ďakujeme za to, že s nami po bohoslužbe zotrval v neformálnej družnej debate, za jeho priazeň voči celej obci a ochotu nám pomáhať,“ povedal Cibira s tým, že účasť arcibiskupa Zvolenského mala i symbolický význam, keďže 27. decembra 2014 posvätil kostol práve on.

-red

Brány letiska dočasne uzavru

Na základe rozhodnutia Ústredného krízového štábu, ktorý zakázal všetky lety z/do Bratislavy s výnimkou nákladných letov, technických preletov či záchranárskych letov, je letisko v hlavnom meste od 13. marca 2020 uzatvorené.

Okrem toho koncom apríla zatvorí svoje brány na ďalších 11 dní. Dôvodom má byť rekonštrukcia vzle-

tovo-pristávacích dráh, ktoré boli naposledy rekonštruované v 80. rokoch minulého storočia a majú životnosť približne 30 rokov. V období od 21. apríla do 1. mája 2020 neodletí ani nepriletí žiadne lietadlo, a tak bude v okolí našej obce pokojnejšie. V prevádzke останú iba heliporty a odbavovacia plocha.

Mária Zemanová, šéfredaktorka

Cez zimu sme testovali ekologický zeolit

O zeolite, hornine sopečného pôvodu, sa v poslednom období čoraz viac hovorí ako o ekologickejšej náhrade posypovej soli. Nepoškodzuje cesty, vozidlá, neškodí zvieratám a nenaruša vegetáciu v okolí ciest. Po zime je možné ho zmietať do trávnik ako takzvaný pôdny kondicionér. Chceme byť modernou a

ekologickou samosprávou, a preto sme v niektorých častiach obce zeolit vyskúšali. Päťsto kilogramov na posyp okolo škôlky a kultúrneho domu zabezpečil poslanec Peter Milko na vlastné náklady. Pri testovaní zeolitu sme zistili, že vydržal takmer dvakrát viac ako bežná posypová soľ. Okrem toho, že je ekologickou alternatívou, ušetril aj financie.

-red

Čo sa zmenilo v Zálesí za posledných 20 rokov?

Posledných 20 rokov bolo v histórii Zálesia prevratných najmä z hľadiska demografického vývoja. Potvrdzujú to údaje, ktoré sme získali od našej dlhoročnej matrikárky z Obecného úradu Zuzany Čechovej. Kým v roku 2000 bolo na trvalý pobyt prihlásených 690 obyvateľov, k 1. 1. 2020 sme ich evidovali už 2179, čo je viac ako trojnásobok. Za výrazným nárastom je najmä masívna výstavba a s ňou spojené prisťahovanie ľudí z rôznych kútov Slovenska do Zálesia. Výsledkom mohutnej výstavby v

predchádzajúcich dvoch desaťročiach sú tiež stovky nových domov a viac ako dve desiatky nových ulíc. V roku 2000 ich malo Zálesie

17 a dnes je naša obec pavučinou 38 ulíc. Zatiaľ posledným prírastkom je Fülőva ulica.

Mária Zemanová, šéfredaktorka

Pozrite si, ako sa Zálesie menilo v číslach

	k 1.1.2000	k 1.1.2020
Trvalý pobyt	690	2179
Novoprihlásených na trvalý pobyt	39	74
Odhlásení z trvalého pobytu	12	43
Zomrelo	5 (2 ženy a 3 muži)	11 (6 žien a 5 mužov)
Narodilo sa	8 (4 dievčatá a 4 chlapci)	27 (13 dievčat a 14 chlapcov)
Počet ulíc	17	38

Profil Ignáca Gessaya: Amerika na Slovensku alebo ako vzniklo Zálesie

„Ak moja práca vzbudila v niekom zápal o posvätnú našu národnú vec, vtedy nežil som nadarmo.“

Ak by sme ešte v polovici minulého storočia hľadali na mape Zálesie, v bratislavskom okrese by sme ho nenašli. Naša obec totiž až do roku 1960 niesla meno rodáka z Tvrdošína Ignáca Gessaya. Prečítajte si, čo mal Oravčan s našou obcou spoločné, a akú úlohu zohral pri jej vzniku.

Elegán s výrazným nosom, fúzmi, oblečený v obleku s motýlikom v kruhu známych osobností. Charakter Ignáca Gessaya však z dobových fotografií ťažko vyčítať. Bez romantizovania, ako sa to často pri historických osobnostiach robí, mu však nemožno odoprieť zásluhu pri vzniku osady, ktorá sa rozrástla do podoby dnešného Zálesia.

S tehotnou ženou na ceste do zámoria

Gessay ako vyštudovaný učiteľ začal kariéru pedagóga v oravských dedinkách. Na začiatku školského roka v 1899 sa však už za katedru v slovenských obciach nepostavil. Rozdielne politické názory a nespokojnosť s vtedajším systémom ho prinútila nasadnúť na zaoceánsku loď. S tehotnou manželkou

Ignác Gessay s manželkou Emíliou a deťmi Vladimírom, Emíliou ml. a Jozefom (na fotke chýba prvorozená dcéra Elena)
zdroj: Archív Maticy slovenskej, názov fondu: USA/Gessay Ignác/šk.3
signatúra: Depoť Krajanského múzea Maticy slovenskej (KM MS)

Emíliou a „drobnými vo vrecku“ sa vybral na cestu za kvalitnejším životom do Spojených štátov tak ako tisíce ďalších Slovákov. Pri takom odlive obyvateľstva do zámoria mali vraj jeho žiaci názvy amerických miest i zámorských trás v malíčku. Ako uvádza Elena Jakešová vo svojom článku Pokus o priblíženie Ameriky v Pravde z roku 1997: „Zásluha mladého pána učiteľa to nebola, ale dôsledok toho, že v Amerike, Kanade boli na zárobkoch mnohí otcovia a starší bratia týchto detí.“

Gessay okrem vyučovania aktívne prispieval aj do viacerých periodík. Obsah jeho textov sa s pochopením u vtedajších vládnucich vrstiev nestretol. Odmietal sa podieľať na maďarizácii Slovenska a tak si vyslúžil prívlastok „pansláv“. Mať zviazané ruky zanieteny buditeľ nechcel. Silné pronárodné cítenie sa u neho prejavilo aj na americkom kontinente, a po opustení učiteľského miesta, ktoré získal na základe odporúčaní v meste Olyphant, pôsobil Gessay ako novinár.

Prvé články, ktoré mu priniesli úspech, uverejňoval v krajských Amerikáno-slovenských novinách. V Slovenskom denníku, kde uverejňoval a editoval 16 rokov, bol dokonca jednou z kľúčových osôb redakcie. Po ich krachu sa z neho stal hlavný redaktor Národných novín a presťahoval sa do New Yorku, kde založil New Yorkský denník. Gessayova novinárska cesta bola síce ideovo rovná, no postupne sa rozširovala ďalej. I keď neskôr opustil „pedagogické remeslo“, nevzdal sa ho úplne. Pre dospelávajúce deti publikoval v mesačníku Mládež, ktorý aj založil.

Podpis na Pittsburskej dohode

Smer Gessayovej kariéry nepochybniteľne udávala aj Slovenská liga v Amerike, s ktorou sa spájajú

najmä dva dôležité dokumenty – Clevelandská dohoda a Pittsburská dohoda. Gessayov podpis na Pittsburskej dohode zreteľne viditeľný, nájdeme ho na ľavej strane v dolnej časti. Na formujúcej zárodok prvej Československej republiky mala dohoda podpísaná v Pittsbursku ohromný vplyv. Gessay – jeden zo signatárov sa

Jedným zo signatárov Pittsburskej dohody zo dňa 30.5.1918 bol aj Ignác Gessay

zo zámoria vrátil späť do svojej domoviny po takmer 20 rokoch. A práve niekde tu sa pomaly začína písať príbeh kolónie Gessayov.

Navrátiliec – Gessay, ktorý po vzniku Informačnej kancelárie Slovenskej ligy stál na jej čele, ako súkromný kolonizátor skúpil niektoré panské pozemky a sprostredkúval ich ďalší predaj. Pôvodným zámerom bolo predávať ich navrátilcom z Ameriky, ktorí pochádzali zväčša z Terchovej, Starej a Novej Bystrice či Čadce. Vláda vtedy predpokladala, že svojimi investíciami pomôžu naštartovať ekonomiku novovznikajúcej republiky.

Riaditeľka Krajanského múzea Maticy Slovenskej Zuzana Pavelcová V spomienkach na život a dielo Ignáca Gessaya uvádza, že v neskorších časoch Informačná

kancelária Slovenskej ligy postupne upadala, a Gessaya pre jej chod na výročnom kongrese Ligy v USA kritizovali a spochybnili.

Farmy na spôsob amerických rančov

Rozpredával sa i veľkostatok grófa Alberta Apponyiho s výmerou 1603 hektárov, a ako sa uvádza aj v brožúre k 75. výročiu obce, pre Slovákov najmä zo severných kútov krajiny bolo vyčlenených 604 hektárov pôdy. Gessay ako zástupca Slovenskej ligy malinový veľkostatok odkúpil. Jedno uhorské jutro predával po 2800 –

Inzerát uvedený v novinách Slovenský denník dňa 11. februára 1923 (zdroj: www.slovakiana.sk)

3000 Kč, Štátny pozemkový úrad, ako uvádza Eberhardská kronika, stanovil cenu jedného jutra 1800 Kč. Jeho snahou bolo na predaných hektároch založiť farmy pre Slovákov na spôsob amerických rančov. Zaujímavá predstava. Niekoľké zdroje však pripomínajú, že kolonizátori – akým bol aj Gessay, sa na navrátilcoch, ktorí si z Ameriky síce peniaze priniesli, no boháči sa z nich nestali, snažili zarábať.

Ťažko dnes s určitou povedať, ako to bolo v skutočnosti. Avšak osadníci, ktorí prišli na územie situované medzi Eberhardom (dnešným Malinovom) a Ivankou pri Dunaji s názvom Tökes (Klátov), z vďaky a úcty k dobrodin-

covi, ktorý miestnym v mnohom pomohol, nazvali novú osadu Gessayov. Od roku 1948 sa obec písala Gešajov a v roku 1960 bola premenovaná na Zálesie.

Richtárom sa nikdy nestal

Osídľovanie dnešného územia Zálesia sa ale nespája s takými radostami, ako poznáme pri nastáňovaní sa do nových domov dnes. Územie v dvadsiatych rokoch minulého storočia tvorili len hospodárske budovy bývalého panstva a lesy. Nebolo kde bývať, chýbali cesty. Prví osadníci sa sem pristáňovali v roku 1923. Čerství majitelia pôdy sa usadzovali v zachovalých budovách Apponyiho statku. Zistili, že neprišli do raja a čaká ich tvrdá práca. Niektorí sa po sezóne vracali naspäť do svojich rodných dedín a miest v rôznych kútoch krajiny.

Gessayova úloha sa v našich končinách rozpredaním parciel neskonalila. Z jeho iniciatívy neskôr založili Stavebné a bytové družstvo. Z miestnych surovín – dreva, piesku a hliny – sa začali stavať domy pre nových obyvateľov. Pre deti z Gessayova a Tomášova Gessay postavil za vlastné náklady slovenskú ľudovú školu v Eberharde, do ktorej chodili naši žiaci až do začiatku 2. svetovej vojny. Ešte stále žije niekoľko starších občanov, ktorí si pamätajú, ako chodili do školy v Eberharde. V spomienkach sa im často vynára, ako ich kompa prevážala na druhú stranu Malého Dunaja. Gessay zohral síce pri vzniku osady dôležitú funkciu, no jej richtárom sa nikdy nestal. Ako sa veľakrát uvádza, novousadlíci boli Gessayovi zviazaní a vďační, no popri menách politických veľikánov, ktorí sa pričínili o vznik Československa sa jeho meno akosi menej vyníma.

Pozn. redakcie: Autori nie sú historici ani vedeckí pracovníci. Text je výsledkom práce nadšencov pre obecnú históriu.

Henrieta Mihalková a Andrej Meško

VIZITKA

Ignác Gessay sa narodil 17. júna 1874 v Tvrdošíne. Počas kariéry učiteľa prispieval na území Slovenska do novín Dom a škola a tiež do Slovenských listov. Po emigrácii do USA pracoval ako učiteľ slovenčiny v meste Olyphant v Pensylvánii. Po roku presedlal na novinársku profesiu a pracoval pre Amerikáno-slovenské noviny, Slovenský denník, Národné noviny, New Yorkský denník, Denný hlas, Rarášek, Mládež. V USA stál pri vzniku a pôsobil v Slovenskej lige v Amerike a bol pri zrode Clevelandskej dohody, rovnako bol signatárom Pittsburskej dohody. Po návrate z USA založil Informačnú kanceláriu Slovenskej ligy v Bratislave, a stojí aj za sesterskou organizáciou Slovenskej ligy na Slovensku, ktorej sa stal predsedom. Ignác Gessay zomrel, keď mu po operácii slepého čreva diagnostikovali črevný katar. Skonal 12. augusta 1928 v Bratislave. Pochovaný je na Ondrejskom cintoríne v Bratislave aj so svojou manželkou Emíliou Gessayovou, rodenou Kohútovou. Vychovali spolu dve dcéry a dvoch synov – Elenu, Emíliu, Vladimíra a Jozefa. Pravnučka Ignáca Gessaya Elena Brestenská bola známou akademicou maliarkou a ilustrátorkou. Bola pravdepodobne posledný priamy potomok po Ignácovi Gessayovi. Zomrela v roku 1994.

Pamätná tabuľa v budove školy v Malinove

KORZO Zálesie je hotové

KORZO ZÁLESIE - projekt, ktorý je súčasťou novej turisticko-destinácie DUNAJSKÉ OSTROVY (DANUBE ISLANDS).

Projekt KORZO Zálesie je postavené. MÓLO – najvýznamnejšia časť projektu – je už hotové a postavené presne podľa projektovej dokumentácie. Jeho nosnú konštrukciu tvorí 96 pevných dubových stĺpov – pilotov – osadených do dna Malého Dunaja. Celkovú statiku móla dopĺňa ďalších 12 ocelových stĺpov. Dubové drevo sa použilo aj na „pochôdznu“ časť móla, zábradlie je skonštruované zo smrekovca. Mólo bolo skolaudované 5. decembra 2019, kolaudačné rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť 20. januára 2020.

VSTUPNÝ OBJEKT – druhá, veľmi významná časť projektu – je už tiež čiastočne zrealizovaná. Vstupný objekt pozostáva zo štyroch unimobuniiek, ale z finančných prostriedkov získaných z EÚ, štátneho rozpočtu a dotácie úradu predsedu Vlády SR bolo možné prefinancovať len jednu unimobunku, ktorá obsahuje sociálne zariadenie. Zvyšné tri unimobunky budú prefinancované z iných prostriedkov, o ktoré žiada Občianske združenie Naše Zálesíčko.

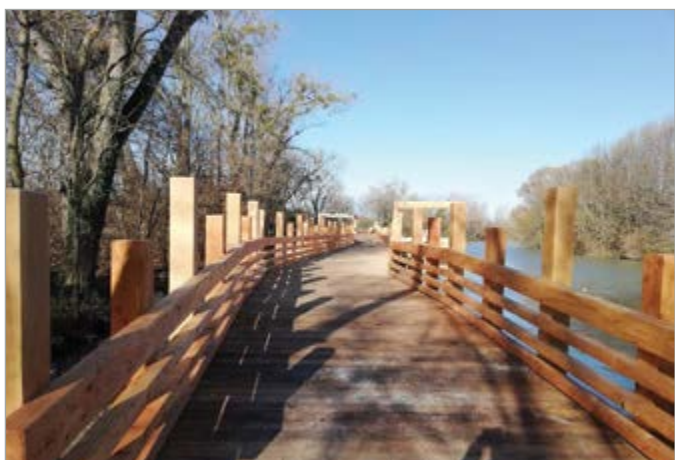
Všetky štyri unimobunky spolu vytvoria vyššie spomenutý Vstupný objekt určený pre všetkých návštevníkov KORZA. Prvá unimobunka bola dostavaná a skolaudovaná 18. februára 2020, kolaudačné roz-

hodnutie nadobudlo právoplatnosť 16. marca 2020. Postavením MÓLA a časti VSTUPNÉHO OBJEKTU je projekt KORZO Zálesie, ako súčasť veľkého projektu cezhraničnej spolupráce DANUBE BIKE & BOAT (INTERREG V-A SKHU/1601/1.1/014), zrealizovaný.

Ak ste už KORZO Zálesie navštívili, určite ste si všimli, že aktuálne na KORZE prebiehajú práce spojené s úpravou okolia a zelene. Slávnostné otvorenie projektu KORZO Zálesie sa uskutoční v termíne, ktorý bude zohľadňovať všetky opatrenia súvisiace s koronavírusom.

Uvedenými aktivitami však projekt KORZO Zálesie pre nás Zálesákov stále nekončí. Je ešte množstvo detailov a stavebných prác, ktoré je nutné urobiť.

Občianske združenie Naše Zálesíčko vyvíja nemalé aktivity, aby sa projekt KORZO Zálesie dostaval do jeho finálnej podoby. Počas tohto zimného obdobia dokázalo zrealizovať prírodný amfiteáter zo získaných dotácií od rôznych mimovládnych organizácií. Zároveň podalo ďalšie žiadosti o dotácie na nákup zvyšných troch unimobuniiek, ktoré budú pripojené k existujúcej unimobunke so sociálnym zariadením, aby spolu vytvorili vyššie spomínaný Vstupný

objekt. Uvedené tri unimobunky budú určené pre poskytovanie služieb s občerstvením, ako aj pre iné potreby vodákov. Ďalšou nemenej dôležitou aktivitou občianskeho združenia bola snaha získať finan-

cie priamo od obyvateľov našej obce prostredníctvom e-mailovej výzvy. Zo získaných financií bolo možné uhradiť odvoz nahromadeného stavebného odpadu, ktorý vznikol v minulosti v priestoroch projektu KORZO Zálesie, a žiaľ, odstránenie tohto odpadu nebolo do dnešného dňa riešené. Je nutné, aby si každý z nás uvedomil potrebu odstránenia tohto odpadu, ako aj akéhokoľvek iného odpadu v obci. Ide o náš odkaz správania sa voči životnému prostrediu pre ďalšie generácie, pre naše deti.

KORZO Zálesie je projekt, ktorý možno nazvať „živým“ projektom. Výstavbou móla, vstupného objektu, či prírodného amfiteátra totiž realizácia projektu stále nekončí. Práve naopak, a to je dobre. Každým zrealizovaným krokom sa odкрývajú ďalšie možnosti, ako projekt dotvoriť, doplniť, vylepšiť, ponúknuť iné príležitosti jeho návštevníkom, nám všetkým.

Hanka sa nám vrátila

Od nášho posledného príspevku do miestnych novín ubehli ďalšie tri mesiace, plné nových a zaujímavých udalostí.

Pred začiatkom zimných prázdnin sme spolu s deťmi oslávili Vianoce pod vianočným stromčekom plným krásnych darčiekov od Ježiška. Obohacujúcou akciou nielen pre rodičov, ale i pre celú obec, bolo kultúrne vystúpenie našich detí v miestnom kostole. Predviedli sa s rôznymi koledami, piesňami i básňami.

Vystúpenie v kostole

Počas zimných prázdnin si deti i zamestnanci oddýchli a nabrali nové sily do nového roku 2020. Rôzne aktivity, predstavenia i zaujímavé spôsoby výučby pokračujú aj v ďalšom polroku. Po jarných prázdninách si deti užili a zdokonalili svoje schopnosti na kurze korčuľovania v Hamuliakove.

Nielen na radosť detí sa k nám vrátila, na zastupovanie počas materskej dovolenky, naša Hanka Hamerschmiedtová, ktorá bola v čase od roku 2003 do roku 2018 úžasná pani riaditeľka. Touto cestou si jej dovoľujeme vyjadriť obrovskú, srdečnú vďaku za dlhé roky jej obetavej práce pre našu materskú školu, za jej veľké srdce plné lásky nielen voči deťom, ale aj voči rodičom a svojim kolegyniam, za jej každodennú

Každá myšlienka alebo aktivita sú dôkazom toho, že sa o projekte rozpráva, že nám na ňom záleží. Už teraz vieme povedať, že na rad príde úprava prístupových ciest, v pláne je vytvoriť schodisko k vstupnému objektu, nutná bude aj sadová úprava zelene, ohniska, vytvoria sa nádoby na smeti. Možno aj herný priestor pre deti by si našiel svoje miesto v tomto krásnom projekte. Nápadov je veľa.

Ing. Zuzana Červenková
Ing. arch. Joana Pokšivová Holčíková

Budujeme partnerstvá

Tento projekt je súčasťou cezhraničnej spolupráce s názvom DANUBE BIKE & BOAT (reg. číslo SKHU/1601/1.1/014) financovaného zo zdrojov ERDF v rámci Programu INTERREG V-A SK HU 2014 - 2020. Viac o projekte sa dozviete na stránke obce www.obeczalesie.sk/projekty/korzo-zalesie.

ochotu, pomoc, vzácne rady, objatia a úsmevy. Veľmi sa tešíme, že je znovu s nami, a môžeme tak každý deň pookriať v jej prítomnosti. Napríklad aj takto – v

Naša Hanka

maskách na škôlkárskom karnevale.

Prajeme si, aby naše detičky mali dostatok plnohodnotných aktivít, a preto v nasledujúcom období chystáme kurz plávania, divadelné predstavenia, environmentálne vzdelávanie s agentúrou Daphné, mobilné planetárium, operu, bubble show, sokoliara, Deň matiek, týždeň detskej radosti, Svätôjanskú noc,

Deň otcov ako aj rozlúčku s budúcimi školákmi. Ešte by sme radi zorganizovali spoločnú brigádu s rodičmi, na ktorej zveladíme exteriér MŠ, a najmä dokončíme dlho očakávaný chodník pre bosé nôžky. V dôsledku epidemiologickej situácie je ťažké stanoviť dátum. Preto aj pôvodne zamýšľaný termín zápisu detí, 30. marca 2020 do 3. apríla 2020, je zmenený. Sledujte prosím aktuálne informácie na našej webovej stránke <https://mszalesie.obeczalesie.sk>.

Kolektív MŠ Zálesie

Vaše 2 % pôjdu na 10. ročník Záleskej divadelnej púte

Mnohé občianske združenia dokážu fungovať, okrem šikovných dobrovoľníkov, najmä vďaka rôznym druhom príspevkov a výnimkou nie je ani Občianske združenie Naše Zálesičko. Príspevok z 2 % daní tvorí nemalú časť našich príjmov a veľkú pomoc, ktorú premieňame na projekty skrášľujúce a zlepšujúce život okolo nás všetkých. Doteraz ste nám vďaka darovaným príspevkom z dane pomohli zorganizovať niekoľko ročníkov Záleskej divadelnej púte, vydať knižku Gešajovské poviedky, postaviť Zastávku s rozumom, Záleský maják, altánky, odstrániť skládku pri Malom Dunaji, oživiť Záleskú maringotku a pripraviť mnoho kultúrnych a dobrovoľníckych aktivít.

Tento rok organizujeme neuveriteľný 10. ročník Záleskej divadelnej púte, ktorá bude práve pre okružle výročie o to výnimočnejšia. Vďaka vašim tohtoročným 2 % sa môžete stať spoluorganizátorom a súčasťou dvojdňového festivalu divadla a hudby pre deti. Darované prostriedky budú použité aj na rozvoj, úpravy a zázemie okolo Korza Zálesie a dostavbu Zastávky s rozumom.

Vedeli ste o tom, že môžete darovať dokonca až 3 %? Ak by ste chceli darovať 3 % z dane, stačí vám potvrdenie, že ste v predošlom roku dobrovoľnícky odpracovali minimálne 40 hodín. Ak by ste chceli viac informácií, napíšte nám na nase.zalesicko@gmail.com.

Zároveň by sme sa chceli poďakovať všetkým minulo-ročným darcom, ktorých dary vo forme percent z dane tvorili značnú časť našich príjmov a v našej činnosti nám veľmi pomohli. Ďakujeme aj všetkým tým, ktorí sa tento rok rozhodnú svoje percentá darovať práve na projekty pre Zálesie.

Informácie potrebné k darovaniu 2%:

Občianske združenie Naše Zálesičko

Adresa: Za záhradami 23, 900 28 Zálesie

E-mail: nase.zalesicko@gmail.com

IČO: 42354099, Právna forma: Občianske združenie

IBAN číslo účtu: SK25 1100 0000 0029 2390 2482

kód banky: 1100 (Tatra banka, a.s.).

*Branislav Zajaček,
Občianske združenie Naše Zálesičko*

Zimná časť sezóny je organizačne náročná

Zimné obdobie je pre náš klub tradične náročné, už hneď po organizačnej stránke. Zabezpečiť vnútorné priestory na tréningy všetkým vekovým kategóriám (telocvičňa, hala ...) je veľká výzva. V Zálesí takéto možnosti nemáme a v okolitých obciach sú zasa veľmi obmedzené a nepostačujú ani domácim športovým tímom.

Kategória U9, tréneri Marek Pecucha a Peter Milko

Čo je nové v našom futbalovom klube Atletiko Zálesie?

Od januára do marca sme sa zúčastnili na turnajoch na Slovensku, v Česku a v Rakúsku. Pre deti je veľmi

pekným zážitkom konfrontovať sa s veľkými klubmi alebo veľkými mestami. Napätie, adrenalín, pot, drina, občas slzičky, a samozrejme, aj úspech, pocit víťazstva a potom v neposlednom rade záverečný ceremoniál, diváci a medaila na krku.

V marci sa nám končí zimné prípravné obdobie a začína sa jarná časť ligových zápasov.

Kategória U8, tréneri Patrik Vaško a Róbert Vojtek

Neváhajte a pridajte sa k nám kedykoľvek, máme otvorené kategórie detí narodených od 2009 do 2014.

Tím ŠK Atletiko Zálesie, 0902 759 585